

Політичні та культурні взаємини країн-сусідів

Анатолій Круглашов,
доктор політичних наук,
науковий координатор
Міжнародної наукової конференції

У Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича відбулася міжнародна наукова конференція „Україна – Румунія – Молдова: історичні, політичні та культурні взаємини в контексті сучасних європейських процесів”. Цей захід, зокрема, ставив за мету започаткувати традицію проведення подібних наукових форумів у Чернівцях для налагодження конструктивного діалогу українських, румунських і молдовських учених задля забезпечення аналізу спільних проблем та пошуків шляхів їх розв’язання.

Перший подібний захід відбувся у травні 2001 року, коли в Чернівецькому національному університеті було проведено міжнародну наукову конференцію „Україна – Румунія – Молдова: історичні, політичні та культурні аспекти взаємин”. Нову конференцію ініціювали й організували кафедра політології та соціології ЧНУ та Буковинський політологічний центр. В організації конференції брали участь Чернівецька обласна державна адміністрація, уряд провінції Карінтія (Австрія), фонд ім. Ф. Еберта і Чернівецька міська Рада. Підготовку зібрання спрямовував обласний оргкомітет під головуванням ректора ЧНУ професора М. Ткача та голови Чернівецької облдержадміністрації М Романіва.

У роботі конференції взяли участь науковці, дипломати і практики державного управління з України, Румунії, Молдови, Австрії та Росії, а також керівники місцевих національно-культурних товариств. Загалом було близько ста учасників. Діяльність конференції широко висвітлювали національні та регіональні засоби масової інформації.

Одним із завдань форуму було накреслення перспективних планів тристоронніх взаємин та розвитку транскордонного, зокрема єврорегіонального співробітництва між Україною, Румунією і Молдовою.

Крім доробку гостей форуму, в ньому були представлені результати

наукових пошуків чернівецьких дослідників, насамперед істориків і політологів. Зокрема, широку апробацію актуальних прикладних досліджень здійснив колектив кафедри політології та соціології університету, який цього року працює над темою „Політичне управління регіональним розвитком”. Замовили дослідження Чернівецька обласна держадміністрація та Чернівецька обласна рада.

Під час заходу активно обговорювалися питання минулого взаємин трьох сусідніх народів і держав, що відбувалося, наприклад, на засіданнях секції „Україно – румуно – молдовські відносини: історичні аспекти”, роботою якої керували професор О. Добржанський (Чернівці), доктор К. Іонеску (Бухарест), професор Т. Ісламов (Москва), доцент О. Масан (Чернівці).

Сучасні проблеми, надбання та перспективи етнополітики трьох країн аналізували учасники секції „Значення етнонаціональних процесів у взаєминах між Україною, Румунією та Молдовою”. Її роботу скеровували професор О. Картунов (Київ), доктор П. Шорников (Кишинів), доктор В. Кожухар (Кишинів), доцент І. Буркут (Чернівці). Європейським та регіональним аспектам співпраці сусідніх держав були присвячені доповіді та повідомлення, виголошені на секції „Політико-правові, соціально-економічні та громадські зв'язки між Україною, Румунією і Молдовою в контексті європейської інтеграції”, де головували доц. Ф. Медвідь (Ірпінь), доктор Ш. Пурич (Сучава), професор С. Василенко (Одеса), доцент В. Карпо (Чернівці), професор І. Варзар (Київ) та доцент В. Бурдяк (Чернівці).

Належну увагу привернула культурна сфера взаємодії трьох народів, ключові питання якої порушувалися на засіданнях секції „Культурні, наукові та освітні контакти у відносинах між Україною, Румунією і Молдовою”, на якій головували професор В. Фісанов (Чернівці), доктор В. Демчук (Сучава), доктор К. Кожухар (Кишинів).

Гострі дискусії стосовно надбань і упущень у транскордонній співпраці в гуманітарній, а також і в соціально-економічній сфері виникли під час засідання „круглого столу” експертів „Етнічні взаємини на території євро регіону „Верхній Прут”: підсумки установчого періоду”. „Круглий стіл” організували Буковинський політологічний центр і Карінтійський земельний уряд. Його роботу спрямовували професор А. Круглашов (Чернівці) та п. В. Плятцер (Клягенфурт).

Концептуальні доповіді були винесені на розгляд учасників пленарних засідань конференції, де, зокрема, виступив з пропозиціями щодо питань наукового діалогу в трикутнику Україна – Румунія – Молдова професор А. Круглашов. Радник-посланник посольства України в Румунії доктор В. Котик висловив цікаві судження про таке явище, як етнічний протекціонізм та його місце в державній зовнішній політиці. Суперечливі питання статусу Трансільванії, Буковини та Бессарабії у XVIII – XX століттях у власній інтерпретації порушив посол, керівник управління

контролю МЗС Румунії А. Преда. Професор Ю. Макар (Чернівці) торкнувся сучасного стану і перспектив розвитку україно-румунських міждержавних відносин.

На підсумковому пленарному засіданні учасники конференції одногосно ухвалили пропозиції, в яких містяться рекомендації щодо наступних кроків у зближенні трьох держав. Зокрема, було підтримано ідею регулярного (раз на три роки) проведення конференцій на широку тематику україно-румуно-молдовських взаємин у Чернівцях. Запропоновано започаткувати регулярне проведення Чернівецького форуму, який має стати місцем зустрічі і постійного діалогу політичної, ділової та інтелектуальної еліти України, Румунії і Молдови. Було запропоновано також не обмежуватися цими заходами, а проводити тематичні конференції з усього спектру тристоронніх взаємин по черзі в Молдові, Румунії та Україні. Накреслено взаємоприйнятні підходи до необхідності розробки спільних проектів з написання сучасних, європейського рівня наукових монографій, підручників і посібників з історії, стану взаємин та політичних перетворень в Україні, Румунії і Молдові.

За результатами конференції передбачено видати збірку наукових праць, до якої увійдуть найгрунтовніші доповіді та повідомлення. Фінансове забезпечення реалізації видавничого проекту взяли на себе фонд ім. Ф. Еберта і Чернівецька обласна державна адміністрація.